

Razvoj Rima/na prostoru med 7 griči je nastal *forum romanum* 1.753prkr.Toscana-Etrurci; Padska-Galci(Kelti);Benečija,RS-Veneti,V obale-ilirski plemena:1 Italije,V del Sicilije (Kartagina)-Grki.Latini so živeli v rod-plemenski ureditvi. osn.faza-gens(300rodov);združitev v kurije (bratstva;30); nato v tribus(pleme,3). Delovala hirearhija. Spreminjanje strukture folka: patriciji(vse polit.funkcije);plebejci(brez pravic,plačevali davke,morali v vojsko).Najprej so Rimu vladali kralji(1.Romul)Poleg kralja tudi senat (300,potem 600).L.509prkr izvedejo puč-obdobje republike.
Širjenje države/razmere med patricijso se uredile,plebejci dobije lj.tribune,pravica do veta, pravica do zasebnega prava(12 bron.plošč,prvi rim.zakonik);moč Rima je v vojski.osnova je legija(3000 vojakov),vojaki so se vračali domov,manipularna(30-60) in kohortna(80-120) voj.taktika,imeli urejeneutrdbne-naselili so jih tamkajšnji prebivalci-nastanek mest.
Usmerili so se v Sredozemlje, naleteli na Kartazane, iskali povod za vojno, začeli vojno proti njim.Izgubljali prvo punsko vojno(presibko ladjeveje),kasneje uredili ladje,zavzeli Z Sicilijo,Sardinijo,Korziko.V 2.punski vojni se je odlikoval Hanibal.Sel preko Alp,zavzel Rim.Rimljani napadejo Kartagino,Hanibal je poražen,naredi samomor.L.146prkr dokončno uničenje Kartagine in Korinta.V času 2.in 3. punske vojne zavzamejo Balkan,Makedonijo, Alpe,mala Azija,Bližnji Vzhod.Vojne so pomenile propadanje manjših kmetij,nastajajo latifundi.Ljudstvo odhaja v Rim,nastanek proletarcev.

Kriza republike/1.vojna z numidijskim kraljem Jugurtom;2.prvi poskusi vdorov germanskih plemen na S(Markomani,Ombri);3.Državljska vojna med poveljnikoma Marijem in Sulom Marij uvede plačano vojsko-manj brezposelnih;4.V1.stprkr upori sužnjev (Spartak).
Po krizi republike sklenejo **Triumvirat**(60prkr)(Gaj Pompej,Markus Kras,Gaj Julij Cezar). Cezar kmalu ostane sam.postane dosmrtni diktator.**Pomembne reforme**:Številne upravne in socialne reforme,nastanek provinc,poskusa vladati s senatom,a ga ta ubije(Kaska,Kasij, Brut).L.43prkr nastane **Triumvirat**(M.Antonij,M.Lepid,Gaj Oktavijan).Najprej obračunajo z republikanci.Spopad Oktavijana in Antonija(Egipt).Oktavijan ohranja republikanstvo, dodeli si naslova cesar in Avgustus.Država postane **cesarstvo**. **Reforme**:postane dosmrtni tribun,postane **imperator**.Država postane **imperij**.Širjenje birokracije,razdelitev na province (cesarske-nepokorjene,senatske). Izoblikovanje zasebne vojske (10.000 mož)-pretorijanci. Obdobje relat.miru, konec drž. voja, pokorijo Balkan(5-9 l.).L.9 doživijo velik poraz proti Germanom (gerilstvo). Zlato obdobje označuje razvoj Rima,kulture,zgodovine.Na latifundijih primanjkuje delovne sile-dajanje zemlje v zakup.Zakupniki-**koloni**.sistem-kolonat.Začetek nastajanja novih druž. odnosov, ki so značilni za fevdalizem.Razširitev tudi v obrtno dejavnost.Povezovanje obrtnikov v združenja-kolegije.Razvejana trgovina v Sredozemlju-vezani na uvoz.